Woensdag 7 Augustus 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4879

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve s Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog. Tel. 1558. Postbus 80. Willemstad. Redactie-adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeetster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: I. E. Croes. Postbus 14. Oranjestad; tel. 38.

Britse compromis-plan over de stemmingsprocedure erdoor

Italiaanse boeren beschermen hun oogst tegen de regering.

De Gasperi hoopt zachtere vredesvoorwaarden te krijgen.

VREDESCONFERENTIE

Het comité over het vaststellen der regels bij de vredesconferentie ging nog steeds voort met het debat over de procedure quaestie en een vooraanstaande Brit zeide, dat de mogelijkheid stijgt, dat het gehele Russische blok gezamenlijk de conferentie zou kunnen verlaten. Het comité is op het dode punt gelopen betreffende de quaestie van een eenvoudige meerderheid, het compromis voorstel van Engeland of een twee-derde meerderheid.

De twee zittingen van heden werden een bittere verwijtenstrijd tussen Byrnes en Molotov, den leider der tegenstanders. Byrnes beschuldigde Rusland er van te proberen de conferentie te dicteren door middel van de Raad der Buitenlandse Ministers en Molotov antwoordde hierop, dat de Grote Vier een Noordamerikaans idee was.

Na een vruchteloos woordenspel pleitte Spaak, de voorzitter van het comité ter vaststelling der regels, er voor om toch tot een overeenkomst te komen, opdat men met de hoofdzaak zou kunnen beginnen. Het resultaat was, dat Byrnes weer in debat trad met Molotov. Hij verklaarde verbaasd te zijn over de Russische houding. Hij vestigde de aandacht op de procedureregels in de Raad der Buitenlandse Ministers, waarin staat, dat de procedurevraagstukken beslist zouden worden door een eenvoudige meerderheid.

Hierop werd het voorstel van Tsjechoslowakije, gedaan door Massaryck, om een subcomité aan te stellen ter bestudering van de voorstellen om te stemmen, verworpen met elf tegen acht. Molotov vroeg toen weer om een twee-derde meerderheid, die in het comité vereist zou worden voor de aanneming van ieder voorstel betreffende de procedure van het stemmen (Parijs, (AP) 6.8).

Rookscherm.

De radio van Moskou zeide, dat de balorigheid van de kleine landen over de stemmingsprocedure slechts een rookscherm is, waarachter de grote hun activiteiten kunnen verbergen (Londen, (AP) 7.8).

Britse voorstel aanvaard.

Met 15 tegen 6 stemmen is het Britse voorstel inzake de stemmingsprocedure erdoor gekomen, d.w.z. dat $^2/_3$ meerderheid voor beslissingen van de vredesconferentie vereist is, maar dat zaken waar een gewone meederheid voor verkregen wordt, naar de ministerconferentie van de Grote Vier mogen gaan. Alle beslissingen van de conferentie zijn trouwens aan de goedkeuring van deze raad onderhevig (Parijs, (AP) 7.8).

PEKER ZOEKT HET BIJ DE SOLDATEN.

Recep Peker, de Turkse cabinetsformateur, heeft het gezocht bij militairen en uiterst-conservatieven toen hij bezig was een cabinet samen te stellen. Peker is een oudrevolutionnair uit de dagen toen hij samen met Kemal Ataturk tegen het sultanaat vocht. Hij heeft de nieuwe Democratische Partij volkomen genegeerd. Men neemt aan dat het nieuwe cabinet met vaste hand op zal treden (Ankara, (AP) 7.8).

Er zijn veertien portefeuilles, en de oppositie-partij heeft er geen gekregen, hoewel een boerenbetoging Maandag luidkeels erom vroeg. Voor de buitenlandse politiek is geen verandering te verwachten, want Hassan is de enige die aanbleef (Ankara, (AP) 7.8).

DOODVONNISSEN.

Een vrouw en vijf mannen werden door de Krijgsraad te Warszawa ter dood veroordeeld wegens verspieding voor een vreemde mogendheid en Luitenant-generaal Wladyslaus Anders, den vroegeren bevelhebber van de Poolse troepen in ballingschap. De vrouw die veroordeeld werd zou contact hebben onderhouden tussen Anders en de Poolse terroristen (Warszawa, (AP) 7.8).

DE TROEBELEN IN ITALIË.

De boeren van Caccoamo vechten nog steeds tegen de marechaussees om hun oogsten tegen de regering te vrijwaren. Volgens de Romeinse Giornale della Sera zijn er al meer dan honderd doden gevallen. De politie liet door luidsprekers omroepen, dat als de boeren zich niet ogenblikkelijk overgaven hun stad zou worden gebrandschat. Geweervuur was het enige antwoord der boeren.

1500 marechaussees kwamen uit Palermo om versterking te bieden. Tanks hielpen. Drie boerinnen gingen als afvaardiging naar den burgemeester van Caccoamo om mede te delen, dat als de marechaussee niet op zou houden, ook de bevolking van het nabijgelegen Cerda en Aliminusa in opstand zou komen. Caccoamo is geheel door marechaussees omringd, die schietend en wel opdringen naar het plaatsje (Rome, (AP) 7.8).

CANADEES—LATIJNS-AMERIKAANSE VRIENDSCHAP.

Het Lagerhuis van Canada aanvaardde de bepalingen, waardoor de handelsovereenkomsten kunnen geratificeerd worden met Mexico en Colombia. De waarnemend Minister-President Louis Saint Laurent zeide, dat deze overeenkomsten wijzen op de groeiende vriendschap van Canada met Latijns-Amerika. Hij voegde er aan toe, dat de Canadese handel met Zuid-Amerika steeds toeneemt en dat de Canadese vertegenwoordigers allervriendelijkst ontvangen worden (Ottawa, (AP) 6.8).

WILHELM MARX GESTORVEN.

Wilhelm Marx, oud-rijkskanselier van Duitsland (1923—1924 en 1926) is op 82-jarige leeftijd overleden. Sedert 1928 heeft hij zich niet meer met de politiek ingelaten (Bonn, (AP) 7.8).

(Marx werd in 1899 katholiek lid van de Pruisische Volksvertegenwoordiging en werd ook onder de Weimar-republiek in verschillende functies werkzaam gesteld. Zijn naam werd o.a. bekend als deelnemer aan de besprekingen te Londen, welke tot het Dawes-plan leidden. In 1925 was hij Hindenburgs tegencandidaat voor het presidentschap, maar Hindenburg won. — Red.)

DE MOORDENAAR VAN SUZANNE DEGNAN.

Procureur William Tuohy maakte bekend, dat William Heirens zijn bekentenis begonnen is over de moord op Suzanne Degnan, Mejuffrouw Frances Brown (33 jaar) en de weduwe Josephine Ross (43 jaar).

Heirens verklaarde, dat hij Suzanne in stukken sneed met een jachtmes, nadat hij haar geworgd had in haar bedje. Na de moord schreef hij een briefje om een losgeld van 2000 dollars. Hij vermoordde haar niet met vooropgezet doel, doch het openstaande raam lokte hem (Chicago, (AP) 6.8).

STOPZETTING JOODSE IMMIGRATIE.

Het schijnt, dat Engeland van plan is alle Joodse immigratie naar Palestine spoedig stop te zetten, tenzij de Verenigde Staten van Noord-Amerika er in toestemmen het voorstel van de Engels-Amerikaanse commissie uit te voeren om namelijk Palestina in vier gebieden te splitsen.

Een officiële persoonlijkheid van het koloniale ministerie zeide, dat het aantal van 75.000 Joden, dat voor immigratie in aanmerking komt bijna bereikt is. Dit aantal werd vastgesteld in het Witboek van 1939. De spanning in Palestina wordt steeds groter en er moet snel een of ander plan uitgedacht worden om een tijdelijke oplossing te vinden, tenzij Truman het plan van de Engels-Amerikaanse commissie ten spoedigste aanvaardt (Jeruzalm, (AP) 6.8).

EIND AAN DE INWIJKING TE VERWACHTEN.

Op White Hall verluidt dat de Britse regering overweegt om de hele illegale inwijking van Europese Joden in Palestina stop te zetten door de kust van het Heilige Land ter zee te gaan blokkeren. Het cabinet besprak de Palestijnse zaak twee uren lang. Montgomery was erbij aanwezig, evenals vertegenwoordigers van de land-, zee- en luchtstrijdkrachten (Londen, (AP) 7.8).

TOEZICHT OP JOODSE REIZIGERS.

Vermoedelijk zal de grensbewaking der Britse troepen tussen Italië en Oostenrijk verscherpt worden teneinde Joden, die weg willen en dan via Taranto, la Spezia en Bari scheep gaan naar Palestina tegen te houden (Londen, (AP) 7.8).

DE GASPERI NAAR PARIJS.

Italië's afvaardiging ter vredesconferentie is onder leiding van Alcide de Gasperi naar Parijs vertrokken. Hij zeide: Ik denk dat voor vier-vijfde deel ik daar als beklaagde zal staan als vertegenwoordiger van een oorlog, welke ik niet voerde en het volk niet wilde. Voor één vijfde deel ben ik mede-oorlogvoerende en Italië's status als mede-oorlogvoerende werd in de inleiding tot het vredesverdrag erkend. Het vredesverdrag zelf beschouwt ons als oorlogvoerend,

Ivanoe Bonomim oud-premier, Giuseppe Saragat, voorzitter van de Constituante, en ongeveer tachtig deskundigen vormen het gezelschap (Rome, (AP) 7.8).

AANGEKOMEN.

De Italiaanse afvaardiging van 120 personen is thans te Parijs aangekomen (Parijs, (AP) 7.8).

DOOR VENEZUELA ERKEND.

Venezuela, Uruguay, Chili en Peru hebben het nieuwe regiem in Bolivia erkend (Londen, (AP) 7.8).

BEVIN NAAR PARIJS.

Ernest Bevin zal vermoedelijk Vrijdag naar Parijs trekken, vergezeld van zijn egade, die hem tijdens zijn ziekte verpleegde Londen, (AP) 7.8).

LAGUARDIA NAAR CHINA.

Fiorello la Guardia zeide, dat hij naar China zal gaan om te kijken wat hij er doen kan. De Unnra heeft 550.000.000 dollar ter beschikking, maar de havens liggen stil en de voorziening wordt steeds slechter (Geneve, (AP) 7.8).

NEDERLANDS MINISTER VAN MARINE.

Commandant J. A. Schagen van Leeuwen legde hedenmorgen in handen van Hare Majesteit de Koningin de eed af als Minister van Marine. Hiermede is het cabinet dat 2 Juli gevormd werd voltallig geworden ('s-Gravenhage, (AP) 7.8).

MINISTER JONKMAN OVER DE NIEUWE STRUCTUUR.

Mr. Jan Anna Jonkman, minister van Overzeese Gebiedsdelen, heeft voor het eerst sedert hij minister werd een vraaggesprek gegeven aan de Associated Press. Hij verklaarde hierbij, dat de handhaving van een wereldrijk met inbgrip van Oost- en West-Indië voorop zou staan, met dien verstande dat voor Oost-Indië het volledige lidmaatschap van de Verenigde Naties zou worden verkregen (Amsterdam, (AP) 7.8).

Ter vervulling van onze roeping in de overzeese gebiedsdelen moet de band met Indië bestendigd worden. Wij zijn dit verschuldigd aan onszelf en aan de overzeese gebiedsdelen. Bovendien is dit een internationaal belang. Als de nieuwe verhoudingen grondwettig zijn neergelegd zal de Nederlandse regering naar het voorbeeld der Verenigde Staten met de Philippijnen en Rusland met Wit-Rusland het volle lidmaatschap van Oost-Indië van de Verenigde Naties bevorderen, maar binnen het Koninkrijk. Het lidmaatschap van West-Indië werd nog niet besproken (Amsterdam, (AP) 7.8).

BRITSE ZONE KOST 80 MILLIOEN POND.

Het feit, dat Groot-Britannië als een der overwinnende naties jaarlijks een groot bedrag moet fourneren om te voorkomen, dat het economische leven in Duitsland, den verliezer, verder ineenstort, zit den Engelsen begrijpelijkerwijs zeer dwars, temeer daar zij het naar vooroorlogse maatstaven gemeten, zelf niet al te breed hebben. Een commissie uit het Engelse Lagerhuis heeft zich met dit probleem bezig gehouden en het resultaat van het ingestelde onderzoek bekend gemaakt, aldus de N.R.C.

Het blijkt, dat Engeland een bedrag van niet minder dan 80 millioen pond per jaar besteedt aan de Britse zone in Duitsland. De commissie tracht aan te geven, hoe deze kosten omlaag kunnen worden gebracht. Volgens haar mening moeten hiervoor drie problemen worden opgelost:

In de eerste plaats dient de kuntmatige scheiding in zones te worden opgeheven, waardoor de zones elkaar zullen kunnen aanvullen. Groot-Britannië is verantwoordelijk voor een gebied, dat een oppervlakte heeft van 353.700 vierkante mijl en waarin 21 millioen mensen leven. Het dagelijks levensmiddelenrantsoen bedraagt gemiddeld 1052 calorieën, waarvan slechts een derde door de Britse zone zelf wordt voortgebracht; de rest moet worden ingevoerd en 16% hiervan wordt door Groot-Brittannië geleverd.

Ten tweede dient een duidelijke politiek op lange termijn te worden vastgesteld voor Duitsland in zijn geheel, of, wanneer dit onmogelijk is, voor de Britse zone alleen. De mogelijkheid om aan de Duitse autoriteiten een deel van de verantwoordelijkheid voor de gang van zaken over te dragen, moet nader worden bekeken, alsmede de verwachte tijdsduur, dat de Engelse troepen Duitsland nog zullen bezetten.

Ten derde acht de commissie het noodzakelijk, dat de vicieuze cirkel: te weinig voedsel — te weinig kolen — tekort aan consumptiegoederen, wordt doorbroken. Dit dient aan te vangen bij het kolenprobleem. Van Mei 1945 tot Mei 1946 voerde de Britse zone 30% van de geproduceerde kolen uit. De commissie acht het noodzakelijk, teneinde de industrie op gang te helpen, dat de uitvoer tijdelijk wordt stopgezet. Op den duur zal dit een voordeel betekenen in de vorm van een toekomstig hogere uitvoer. Om een hogere productie te bereiken zijn evenwel ook hogere levensmiddelenrantsoenen nodig.

Hoewel de commissie het punt voedsel- kolen- eindproductie het centrale probleem acht, is zij van mening, dat verhoging van het moreel daarnaast zeer belangrijk is. Zolang de bevolking alle aansporing om te werken mist en geen doel voor ogen heeft, zal zij niet hard werken. De oorzaak van de vermindering van het moreel moet worden gezocht in het leven op een niveau, dat niet ver van het verhongeringsstadium af ligt, de slechte woningtoestanden en het langzaam verlopen der denazificering, waardoor tal van mensen opgesloten zijn zonder dat hun lot bekend is. Daarnaast werkt het feit, dat tal van krijgsgevangenen nog steeds niet terugzijn, demoraliserend.

EUROPEES KOLEN-TEKORT

Wanneer men de Europese steenkool-behoefte van Juli 1946 tot Juni 1947 minimaal schat, dan zal er over dat jaar altijd nog een tekort zijn van 17.5 millioen ton. Dit tekort zou stijgen, indien men het verbruik weer op geheel normaal peil zou willen brengen. Op de Parijse kolenconferentie was men van mening, dat een catastrophe slechts voorkomen kan worden, indien men tot de volgende maatregelen overgaat: de mijnwerkers — speciaal de „ondergronders" — moet genoeg en passend voedsel worden verstrekt. Voor het zeer zware werk ondergronds heeft de arbeider krachtvoedsel nodig: spek en eieren. Voorts is voorgesteld om voor het verbinden van speciale voordelen aan de mijn arbeid nieuwe arbeiders naar de industrie te trekken.

het nieuws van vandaag

Het Britse compromis heeft het gewonnen. Met één stem meer dan een $^2/_3$ meerderheid, nl. 15 stemmen. Wat had er moeten gebeuren, als het nu eens 13 stemmen voor was geweest? Nederland heeft goed gepleit en had blijkens de berichten van gisteren ook een betrekkelijk grote aanhang, doch was kennelijk te principieel. Want hoewel wij ons verheugen dat er nu eindelijk een punt gezet wordt achter het geharrewar over hoe men zal stemmen, de oplossing is niet erg strikt. Met $^2/_3$ meerderheid kan de Vredesconferentie — die overigens nog slechts de vredesverdragen van enkele landen, nl. Italië, Roemenië, Boelgarije, Hongarije en Finland zal opstellen — thans besluiten dat door haar te nemen besluiten naar de Raad van Ministers van Buitenlandse Zaken gaan, in de telegrammen steeds kortheidshalve Ministerraad genoemd, gaan. Deze Raad bestaat uit de Ministers van Buitenlanlne Zaken van de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Sovjet-Rusland en Frankrijk, terwijl soms China er ook bij gerekend wordt. Haalt een besluit de $^2/_3$ meerderheid nu niet, maar wel een gewone meerderheid (de helft plus 1) dan kunnen die voorstemmers toch ook hun besluit naar dezelfde Ministerraad sturen. Met andere woorden: in de practijk komt het vrijwel op hetzelfde neer. De clou komt evenwel nog: het is namelijk de Ministerraad die **al dan niet werkelijk** besluit, dan wel de „besluiten" van de Vredesconferentie gewoon naast zich neer legt. In wezen zijn de kleine landen dus niet anders dan een stel paladijnen, terwijl de Grote Vier „beslissen in een sfeer van wederzijdse haatdragendheid, omdat Rusland zich telkens tegenover Groot-Brittannië en de Verenigde Staten stelt en Frankrijk blijk geeft niet goed te weten wat het wil. Nog gisteren toen men zou gaan stemmen om stemmingsprocedure was het angstig moment toen men vreesde dat het hele Russische blok, dat wij zeggen Molotov met zijn aanhang van „souvereine" landen van achter het IJzeren Gordijn, a la Gromyko zou opstappen. Het is niet zover gekomen. Men heeft de tijd om niets verbeuzeld, want men had evengoed reëel kunnen zijn en zeggen: er wordt helemaal niet gestemd, want de vier Ministers van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Sovjet-Rusland en Frankrijk beslissen toch.

CURAÇAO

VOOR HET EERST IN DE GESCHIEDENIS.

Heden viert voor het eerst in de geschiedenis van Aruba een Hoofd van de Regeringspersdienst op dat eiland zijn verjaardag. Geworden den heer Eugène A. Winters thans van nabij de zegewensen van Samson Veyra's Aruba Post, van verre wensen de Curaçaose bladen hun goeden vriend een lang en vreedzaam leven toe temidden der Antillianen.

Tevens kwam heden als verjaardagsgeschenk de verheugende mare, dat Aneta deze week nog weder nieuws naar Curaçao zal gaan sturen. Welk een geschenk! Welk een feest!

Is de Liquidatie van buitenlandse valutas verantwoord ?

Wij lezen in de Boletin Comercial:

Op 1 Augustus verscheen in de dagbladen een artikel, waarin de precaire dollarpositie van ons gebiedsdeel werd toegelicht en waarin tevens de in verband hiermede te nemen maatregelen werden bekend gemaakt. Het komt hierop neer, dat al het dollarbezit, verkregen na 1 Januari 1941, door deszelfs bezitters ter beschikking van het Gouvernement moet worden gesteld. Als reden wordt aangevoerd, dat niet gewacht kan worden totdat het goud van de Curaaçose Bank, hetwelk zich in de Verenigde Staten bevindt, is ontdooid; om dus het crediet van Curaçao niet in het gedrang te laten komen, moet een tussentijdse maatregel worden getroffen, namelijk de hierboven vermelde opvordering door het Gouvernement van buitenlandse valuta's. Deze maatregel brengt onzes inziens verstrekkende consequenties met zich mede:

1) Deze maatregel is in strijd met de democratische beginselen. Of menen de Curaçaose Commissies deze in haar beslissingen teniet te mogen doen? Immers, in een waarachtige democratie is het particulier bezit nog altijd onschendbaar, en is het particulier initiatief de economische drijfveer. Op Curaçao wordt echter een gedeelte van het buitenlands bezit aan particulieren ontnomen; dit houdt in dat men niet meer vrij is om zijn privébezit aan te wenden naar eigen goeddunken; dit houdt tevens in dat de Overheid nog sterker het economisch leven van dit Gebiedsdeel beinvloedt. Indien men hiermede begint, raakt men dan niet op een weg, waarop geen terugkeer meer mogelijk is en niet verstrikt in economische moeilijkheden, waarvoor men als enige oplossingen maatregelen zal weten te vinden, die steeds verder leiden naar een geheel door de Overheid bestuurde economie, naar dat wat in uiterste consequentie neerkomt op staatssocialisme?

2) Als argument vóór de maatregel wordt aangevoerd, dat „de procedure voor de ontdooiïng en omzetting van het goud tijd vordert". Als dit zo is, waarom heeft het Gouvernement dan niet eerder stappen ondernomen, om het goud te ontdooien en om te zetten? Thans wordt de indruk gewekt alsof men eerst een oplossing is gaan zoeken toen men reeds in de impasse geraakt was, in plaats van bij tijds de noodzakelijke maategelen ten aanzien van het Curaçaose goudbezit te nemen. De Commissies zeggen ongaarne te zijn overgegaan tot de maatregel van gedeeltelijke liquidatie der dollardeviezenrekeningen. Het schijnt echter alsof het Gouvernement er ongaarne toe overgaat om het goud te liquideren en alsof het Gouvernement er de voorkeur aan geeft particulieren te duperen. Waarom anders komt men eerst nu tot de ontdekking, dat er iets met het goud gedaan kan worden? Hieraan willen wij nog toevoegen, dat het Gouvernement aan particulieren een termijn van acht dagen toestaat om hun buitenlandse valuta te liquideren: het komt ons voor, dat juist het Gouvernement op korte termijn voor de ontdooiïng van het goud had moeten zorgen.

3) En wanneer de deviezen, verkregen door de thans getroffen maatregel weer zijn uitgeput, wat dan? Weten wij, dat dan de overeenkomst van Bretton Woods in werking zal zijn getreden? Of dat het goud ontdooid zal zijn? Zal dan wellicht een geheimzinnige tovenaar ons deviezen verstrekken om uit een impasse te geraken, die nog veel erger zal zijn? Of zullen dan de Commissies weer met den Gouverneur samenkomen en er nog veel ongaarner toe overgaan om alle vreemde valuta's verkregen hetzij na, hetzij voor 1941, op te vorderen? Voert dit ons niet naar de afgrond?

4) De argumenten welke blijkbaar geleid hebben tot het treffen van de huidige maatregel, zijn uiterst zwak. Zij kunnen zulk een ingrijpende maatregel allerminst rechtvaardigen.

a) „de stijgende lijn, welke de importprijzen vertonen" is geenszins een nieuw verschijnsel;

b) „wasmachines" worden geacht „van belang te zijn voor de volkshuishouding". Wij missen in deze opsomming air conditioning en vele andere luxe artikelen, welke even nuttig zijn voor de volkshuishouding;

c) wij menen dat grote hoeveelheden cement, glas, dakpannen, dakplaten, tegels en andere bouwmaterialen uit Europa zijn aangevoerd. Er wordt betoogd, dat de importen uit pondenlanden echter vooralsnog te gering zijn, om de stoot ook maar enigszins op te vangen. Hier wordt niet bij vermeld, dat er een zodanig wereldtekort aan bouwmaterialen bestaat, dat import uit dollarlanden evenmin de stoot kan opvangen.

5) Tevens dient te worden opgemerkt, dat het bestaan van de verschillende olie-maatschappijen op deze eilanden zeker een deugdelijker oplossing mogelijk maakt.

Waarom niet een oplossing gezocht in deze richting? Iemand zeide ons: Zou de Nederlandse Ambassadeur in Washington niet in overleg met de olie-maatschappijen, die zeer zeker meer dollars in dit Gebiedsdeel zouden kunnen binnenvloeien?

Een suggestie die ons alleszins de overweging waard lijkt!

Resumerende komt het ons voor, dat de thans getroffen maatregel reden geeft zowel tot ernstige bezorgdheid als tot ernstige ontevredenheid, en geenszins bevorderlijk is voor de economie van dit Gebiedsdeel. Verder wijst deze maatregel er zeker niet op, dat het Gouvernement ten aanzien van de huidige situatie een adaequate oplossing heeft weten te vinden.

ONS KONINKRIJK

EEN ORIGINELE ONDERDUIKER.

Op 3 April 1940 werd per post een exemplaar van de Nieuwe Vlaardingse Courant naar Willemstad (Curaçao) verzonden.

Vrijdag, 21 Juni 1946 ontving de directie deze courant terug met de simpele mededeling: „Dit stuk is door oorlogshandelingen vertraagd, is dd. 18 Juni jl. per ss. Stuyvesant te Amsterdam ontvangen".

Vier jaar lang is dus deze courant ondergedoken geweest om thans weer plotseling en onverwachts op te duiken.

29 MINDERBROEDERS NAAR DE MISSIEGEBIEDEN.

In de kloosterkerk te Weert vond het afscheid plaats van 29 Minderbroeders missionarissen. Achttien van hen zijn daarna vanuit Rotterdam naar Brazilië vertrokken, waarna nog 11 missionarissen met het K.L.M.-toestel naar Karachi in Brits-Indië volgen.

De Minderbroeders hebben na de bevrijding 45 missionarissen naar alle werelddelen uit kunnen zenden. Alleen naar China was nog geen vertrek mogelijk.

ZES DODEN DOOR EXPLOSIE VAN PROJECTIEL.

Een inwoner van Velsen, die een tuintje bezit aan de Amsterdamseweg nabij de pont, vond op zijn grond een groot projectiel. Hij droeg dit voorzichtig naar de kant van de weg en waarschuwde de politie, die op haar beurt de militaire autoriteiten van een en ander in kennis stelde. Vanmorgen om negen uur arriveerde een militaire auto met den luitenant Schriel van de Marine, met vier soldaten van de mijnenopruimingsdienst die te zamen met den vinder het projectiel gingen onderzoeken. Zij maakten hierbij gebruik van een tang en de gevolgen van hun onvoorzichtigheid bleven niet uit. Het projectiel ontplofte met een luide knal, waardoor de vijf militairen en een burger op slag gedood werden. Hun lichamen werden op afschuwelijke wijze verminkt.

Onmiddellijk begaf de commissaris van politie, de heer J. P. Weyburg, en de recherche uit Velsen zich naar het terrein van de ramp. Het politioneel onderzoek is nog gaande.

KTC ALS MAANDBLAD.

Met October zal het Katholiek Cultureel Tijdschrift van de Paters Jezuïeten als maandblad gaan verschijnen (als het vroegere Studiën) naast De Linie als weekblad.

Wij ontvingen.

Van den heer Nita ontvingen wij een brochure Nos Lucha pa Autonomia, waarin de schrijver zijn standpunt inzake de autonomie uiteen zet.

DUINDORPERS ACHTER DE „BLAUWPIJPERS".

Commandant op de schouders der gedetineerden.

De schokkende gebeurtenissen, die het jongste weekeinde [begin Juni — Red.] in kamp Duindorp hebben plaats gevonden, hebben onder het publiek en opgewonden stemming veroorzaakt, welke nog wordt vergroot door de wilde geruchten, die de ronde doen. Wat er van die praatjes precies waar is, hebben wij nog niet kunnen achterhalen. Wel staat vast, dat de toestand in het kamp nog immer niet normaal is. De bewaking werd gisteren duchtig versterkt, ruim 700 militairen in oorlogsuitrusting arriveerden in de loop van Maandag. Desondanks is het gisteravond weer tot relletjes gekomen; een groepje gedetineerden stichtten een brandje in een van de gebouwen, dat echter spoedig kon worden geblust. Een bewaker, die door een der gedetineerden werd uitgescholden, loste een schot, waardoor de man op slag werd gedood, zodat thans, voor zover ons bekend, het aantal slachtoffers tot drie is gestegen, aldus „De Volkskrant".

Intussen is wel komen vast te staan, dat de gebeurtenissen als een rel moeten worden opgevat. Er is geen sprake van een georganiseerde poging tot opstand. Ook zijn er geen uitbraakpogingen ondernomen. Uit het verhoor van enkele oproermakers is gebleken, dat de gebeurtenissen een uiting zijn van wanhoop der gedetineerden. Velen van hen zitten reeds veertien maanden zonder verhoord te zijn, terwijl sommigen van hun leiders er met enkele jaren gevangenisstraf afkomen.

Zij hebben deze relletjes veroorzaakt om de buitenwereld te laten weten, dat zij nog steeds in het kamp zitten. Het geheel moet worden opgevat als een demonstratie. Want als men de gevangenen stuk voor stuk ondervraagt, beweren zij tevreden te zijn over de verzorging en de bewaking. Alleen het gescheiden zijn van hun gezin en het besef dat er aan hun zaak maar niets gedaan wordt, maakt deze mensen wanhopig.

Zondagavond, toen de relletjes begonnen, waren er voor de ongeveer 6000 gedetineerden maar 70 bewakers aanwezig. De aanstokers tot het oproer was een aantal gedetineerden, dat uit andere kampen was overgeplaatst en daar, volgens hun zeggen, meer bewegingsvrijheid had genoten.

Het begon waarschijnlijk toen een der gedetineerden een der leden van de buitenbewaking, die achter het prikkeldraad met zijn stengun patrouilleerde, enige scheldwoorden toevoegde. Dat werd vanzelfsprekend beantwoord, waarop andere gedetineerden toeschoten. Van een scheldpartij kwam het tot een sommatie van de buitenwacht. Aangezien de gedetineerden daarop niet wensten te gehoorzamen maar uitdagend antwoordden „schiet ons dan maar kapot, moordenaars!", hebben de buitenwachters geschoten. Reeds bij het eerste schot viel een dode.

Dat voerde de razernij onder de gedetineerden ten top. Men rende naar blok A en haalde daar om te beginnen een revolver uit het bureau van den blokcommandant. Daarop begon men de boel kort en klein te slaan en de resten in brand te steken. De gehele administratie van blok A ging verloren. Toen kort daarop het blokhoofd vernam wat er gebeurd was in zijn afdeling — de totale bewaking van dit blok, dat 2000 personen omvat, bestaat uit vier personen — sommeerde hij de gedetineerden zijn revolver terug te brengen.

Dit geschiedde binnen vijf minuten. De gedetineerden zijn immers veel gewilliger tegenover de ongewapende binnenbewaking dan tegenover de gewapende gezagstroepen. Daarop hebben de gedetineerden om hun sympathie met de binnenbewaking te demonstreren, den commandant op de schouders gehesen en zingend rondgedragen. Later volgden nog nieuwe betuigingen ten gunste van de „Blauwpijpen". Naar verluidt zijn thans drie gedetineerden voortvluchtig.

Intussen doen de wildste geruchten over de Duindorp-affaire de ronde onder het publiek en ook hier en daar in de bladen. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan het ontstellend gebrek aan voorlichting. De persvertegenwoordigers krijgen gewoonweg geen kans met de kampleiding in contact te komen. Duindorp is hermetisch afgesloten door zwaarbewapende patrouilles. Wat er zich precies binnen de prikkeldraadmuur heeft afgespeeld en nog afspeelt, moet men maar gissen; de autoriteiten, die van de gebeurtenissen op de hoogte moeten zijn, hullen zich in een diep stilzwijgen, hetgeen stellig niet bevorderlijk is om de onrustige stemming, die het oproer in Duindorp onder het publiek heeft verwekt, te kalmeren.

PSYCHIATER NODIG IN DE KAMPEN.

Het Directoraat-Generaal voor de Bizondere Rechtspleging belegde dezer dagen een persconferentie betreffende de sociale, culturele en geestelijke verzorging der gedetineerden. Daar werd gepleit voor de aanstelling van een psychiater in elk kamp naast een geestelijken verzorger, omdat men hier maar al te vaak met geestelijk gederailleerden te doen heeft, die men niet van hun waandenkbeelden kan genezen door eens in de week een preek voor hen te houden.

DE BOSSCHE GILDEN BESCHREVEN.

Biezonder belangrijk is de dissertatie waarop de Bosschenaar mr. N. H. L. van den Heuvel dezer dagen aan de R. K. universiteit te Nijmegen promoveerde. „De Ambachtsgilden van 's-Hertogenbosch vóór 1629" is een werk van cultuur-historische betekenis, dat speciaal voor historici, juristen, sociologen, taal en volkskundigen grote waarde heeft.

De middenstand, vooral de Bossche en de Brabantse, die bij de plechtigheid sterk vertegenwoordigd was, mag trots zijn op dit werk, dat een niet onbelangrijk deel van zijn geschiedenis beschrijft, die onze tijd van sociale reconstructie biezonder interesseert. Terecht zei de promotor, prof. Hermesdorff: „Wees er van verzekerd, dat menige stad in den lande een beetje jaloers zal zijn op de Hertogstad, die haar ambachtsgilden thans beschreven weet."

„SILBERTANNE"-MOORDEN NU OPGELOST.

Naar wij vernemen is het bureau Opsporing Oorogsmisdadigers er in geslaagd de hand te leggen op nagenoeg alle S.D.-ers, S.S.-mannen en overige Duitsers, die zich in de „Aussenstelle Amsterdam des S.D." gedurende de jaren 1943 en 1944 hebben schuldig gemaakt aan z.g. „Silbertanne"-moorden, aanslagen op willekeurige burgers bij wijze van represaille op verzetsdaden. De moord op A. M. de Jong te Blaricum, op dokter Buller te Beverwijk, de moorden in de Beemster en bij Hoorn zijn alle tot klaarheid gebracht. De meeste in deze zaken betrokken S.D.-ers bevonden zich reeds in arrest, doch het heeft veel nasporingswerk vereist om alle overige in deze veemmoorden betrokken personen te pakken te krijgen. Binnen afzienbare tijd kan de berechting van deze oorlogsmisdadigers dan ook tegemoet worden gezien.

DE KRANTENMISÈRE.

De Franse kranten zijn tweemaal zo groot als het vodje papier, dat u momenteel in uw reeds ruim een jaar bevrijde vingers houdt. In Frankrijk is men er al even armoedig aan toe als wij in Nederland. Misschien nog wel armediger. De Fransen gaan 's avonds met honger naar bed en dat is meer dan men van den armtierigsten Nederlander kan zeggen.

Toch hebben die Franse kranten zojuist het bericht gekregen, dat zij weldra tweemaal zoveel papier zullen krijgen als tot dusver.

In Engeland is zojuist het brood gerantsoeneerd. Er is schaarste, er is armoede in Engeland. Maar de omvang der toch al naar ons begrip zo grote Engelse dagbladen zal wederom toenemen, opdat, aldus de Engelse regering, „meer feitenmateriaal, in het biezonder aangaande het parlementaire en politieke leven" kan worden gepubliceerd.

Maar voor het Nederlandse volk is dat niet nodig, hoor. Indonesië, West-Indië, verkiezingen, cabinetscrisis, U.N.O., wetenschappen en kunst, allemaal liflaf die zo'n redactie wel af kan doen op een papieren halfhempje.

Van 1940 tot de lente van 1945 is ons volk volkomen gespeend geweest van elke goede voorlichting. Na de bevrijding werden de verkiezingen op de lange baan geschoven, opdat ons volk zich eerst zou kunnen oriënteren in een volkomen nieuwe, althans een volkomen andere wereld.

Een allerbelangrijkst jaar is in het leven van ons volk voorbijgegaan. In de wereld om ons heen in ons eigen land wordt beslist over ons leven en over dat van generaties na ons. Dit alles gebeurt nú, terwijl ik dit schrijf.

Het enige volk, dat vrijwel niets, niets daarvan verneemt, dat blind en doof doolt door deze felbewogen tijd, is het Nederlandse volk. De geweldigste feiten der historie, de brandendste problemen moeten worden afgedaan in zeven regels plus een petieterig opschriftje.

Het kan in Frankrijk. Het kan in Engeland. Het kan overal — behalve hier. Als u het maar geloven wilt. Want wie beroepshalve kennis neemt van het stumperig gehannes der Nederlandse papierautoriteitjes, die elkaar en ons voor de voeten lopen, staat versteld, dat zoveel onmacht wordt geduld door een regering, die zelf zo zeer gebaat zou zijn bij een Nederlands publiek, dat weet wat er te koop is in de wereld — vooral in de wereld des geestes, aldus Prikkebeen in „Het Vrije Volk".

JULIANA - KAZERNE, DE MOOISTE VAN ONS LAND.

Doet eerder denken aan luxueus kantoorgebouw.

Achter de Wassenaarseweg ligt een der modernste verrassingen van het Nederlandse leger, de Juliana-kazerne, de mooiste van ons land.

Dit gebouw, dat door een Duits architect geprojecteerd en in de bezettingstijd gebouwd werd, deed oorspronkelijk dienst als verblijfplaats voor de lijfwacht van Seyss Inquart. Momenteel echter is de ruimte in gebruik genomen door de Generale Staf van het Nederlandse leger.

De heren-bezetters hebben geen kosten gespaard om zich van alle gemakken te voorzien. Reeds wanneer men het hoofdgebouw betreedt, vallen de ruime hall en de brede trap met de gekrulde smeedijzeren leuningen op. Verder geven de parketvloeren, luxueuze badzalen, smakelijk ingerichte cantines, de eikenhouten betimmering, de met Belgische natuursteen gevloerde gangen en de gezellige recreatiezaal, die plaats biedt aan 300 personen, een voldoende indruk van luxe en comfort, die den inwonenden geboden wordt.

Aan de andere kant van de binnenplaats liggen de electrisch verwarmde garages, bestaande uit 16 boxen en een reparatieplaats. Opmerkelijk is hier, dat ook de plafonds voorzien zijn van verwarmingsinstallaties.

Een aparte plaats dient te worden ingeruimd voor het particuliere telefoonnet, dat na de bevrijding werd aangelegd en waarmede het mogelijk is binnen enkele seconden verbindingen door het hele land tot stand te brengen. De inductor-telefooncentrale, die uit de Russische bezettingszone van Duitsland afkomstig is, bezit 150 inductoren en 15 automatische lijnen en is verdeeld in vijf kabels.

Een telex-verbinding met het Arlington House in Londen en de drie radio-telefonieverbindingen voor het binnenland zetten extra luister bij aan deze unieke communicatie.

Al met al maakten we hier kennis met een kazerne, die weliswaar de indruk geeft van een luxueus kantoorgebouw doch niettemin de Generale Staf en zijn chef, luitenant-generaal H. J. Kruls, volkomen waardig is.

EEN NIEUW LEGER GROEIT.

Nieuwe lichting biedt perspectieven.

De lichting 1945 heeft ongeveer 44.000 „weerbare" jongemannen opgeleverd. De lichamelijke toestand van de gekeurden was gunstig, doch geestelijk uitte zich bij velen een zekere onrust. Beoordeeld naar Engelse normen vallen er naar verhouding meer Nederlandse jongens in de hogere intelligentie-klassen. De geest onder de jonge recruten is goed met weinig neiging tot lijntrekken en lanterfanten.

Deze optimistische klanken werden geuit door luitenant-kolonel A. H. L. J. Fievez op grond van zijn ervaringen met de sedert kort onder de wapenen geroepen lichting 1945. Deze lichting was 79.000 man sterk, waarvan er 15.000 niet voor de keuring verschenen, omdat 10.000 van hen reeds als oorlogsvrijwilliger dienst deden, terwijl de overige 5000 een opleidin ggenoten voor geestelijke, dus vrijgesteld waren, alsmede gedetineerden en geïnterneerden waren. Van de alsnog 64.000 beschikbare jongemannen bleken 77 pCt. geschikt.

Wegens niet-indeling, vrijstelling en uitstel vielen er nog 14.000 af, zodat er tenslotte 34.000 jongelieden aan de militaire start verschenen. Dit betekent met de 10.000 oorlogsvrijwilligers dus een lichting van ongeveer 44.000 man.

„Geest en lichaam" van Jong Nederland.

Bij de keuring is komen vast te staan, dat de slechte voeding van de bezettingstijd op de lichamelijke toestand van de nieuwe lichting geen merkbare invloed heeft gehad. Afgezien van een betrekkelijk groot aantal t.b.c.-gevallen, deden zich geen onrustbarende verschijnselen voor.

De nieuwe dienst in het leger: de psychologische dienst, leverde verrassende resultaten op. Het onderzoek van de intelligentie en karaktereigenschappen van iederen jongeman bracht de bevestiging van de rapporten der Engelse commandanten over de opleiding van onze jongens in Engeland: zij vallen naar Engelse normen in de hogere inelligentieklassen.

De opkomst was een min of meer hachelijk geval, zowel wat betreft huisvesting, als kleding en uitrusting. Weliswaar ontbreekt er hier en daar nog wat aan, doch over het algemeen zijn de moeilijkheden overwonnen.

(„Het Binnenhof")

NIEUWS van OVERAL

RUSTIG LATEN SLAPEN....

Het Zwitserse blad „Der Bund" heeft enige passages gepubliceerd uit het boek „Offiziere gegen Hitler", waaruit blijkt, dat op 6 Juni, de dag der invasie, geen der verantwoordelijke Duitse generaals op zijn post was. Rommel vertoefde, tegen Hitlers uitdrukkelijk verbodin in, Ulp om de verjaardag van zijn vrouw te vieren. Het oppercommando der Weermacht ontving in de vroege ochtend van 6 Juni het verrassende bericht, doch er waren instructies, dat generaal Jodl niet gewekt mocht worden. Eerst om 9 uur vernam deze generaal het nieuws, waarna hij op zijn beurt nog een uur wachtte om Keitel — die eveneens sliep — op de hoogte te stellen; Jodl en Keitel hielden zich vervolgens aan het bevel, den slapenden Hitler niet te storen, zodat de „Führer" eerst 's middags op de hoogte kon worden gesteld. Het gevolg was, dat een speciaal tankcorps, achter de Atlantic wal opgesteld om de aanval te breken, niet tijdig in actie kon komen, daar Hitler persoonlijk het bevel hiertoe moest geven. Toen Hitler om 14 uur 's middags klaar-wakker en woedend, het bevel gaf, had de geallieerde luchtmacht dit élitecorps reeds gehalveerd.

DE DIENSTPLICHTHANDHAVING IN ENGELAND.

Naar aanleiding van de handhaving van de dienstplicht in Engeland, waartoe enige tijd geleden besloten werd, bereiken ons thans gegevens. Zoals men weet zullen in 1947 alle 18-jarige Engelse mannen voor een periode van twee jaar onder de wapenen worden geroepen. Deze bittere pil voor een volk, dat het tot nu toe altijd met een beroepsleger heeft kunnen stellen, werd slechts dun verguld door de toevoeging, dat de duur van de verplichte militaire dienst „onvoorziene omstandigheden buiten gesloten", met ingang van 1948 progressief bekort zal worden. Maar ook degenen, die dan onder de wapenen komen, zullen er in het gunstigste geval toch nog voor niet minder dan achttien maanden aan vast zitten, waarlijk lang genoeg.

Zoals het recente debat over de nationale defensie heeft uitgewezen, bestaat er echter weinig meningsverschil over, dat militaire dienstplicht thans een bittere noodzaak is geworden. De onzekere internationale toestand, de twijfelachtige vooruitzichten voor het succes van de Verenigde Naties en de noodzaak bezettingslegers in verschillende delen van de wereld te handhaven, laten geen keuze. Naar de regering in het begin van Maart aankondigde, kan Engeland het voorlopig niet met minder dan 1.100.000 man voor alle drie de wapenen stellen, 650.000 voor het leger (vóór de oorlog ongeveer 250.00) 275.000 voor de luchtvloot (vroeger 70.000) en 175.000 voor de vloot. En dergelijke aantallen zijn bij vrijwillige dienstneming, vooral in deze tijd nu de jongelingschap begrijpelijkerwijs schoon genoeg heeft van soldaatje spelen, in de verste verte niet bij elkaar te krijgen.

Het blijft intussen een treffende ironie van de geschiedenis, dat het juist zulke hartstochtelijke ontwapenaren als Attlee en zijn kameraden zijn, die thans gedwongen worden Engeland de algemene militaire dienstplicht op te leggen, waar zij zichzelf tot in 1939 altijd zo fel tegen verzet hebben. Niet dat de conservatieven er in die tijd zich veel meer geestdriftig voor toonden: Chamberlain verwierp conscriptie in 1938 nog als „ondemocratisch".

RADAR, HET ALLESZIENDE OOG.

Engelsen demonstreren nieuwste uitrusting.

Van het grootste belang bij het vernietigen van een vijand in de lucht is het opsporen en zuiver richten. Radar, het wonderbaarlijke mechanische oog, stelt niet alleen de vlieger in staat, zijn tegenpartij in nacht en nevel te vinden, het kan ook geheel automatisch een batterijgeschut instellen en op het juiste ogenblik laten vuren. Het kan zoeklichten, die met de jachtvliegers samenwerken, direct hun prooi doen vangen, zonder de minste afwijking. Het kan raketgranaten naar den vijand sturen, waarbij deze geen kans heeft, ze te ontwijken.

Dit werd op overtuigende wijze gedemonstreerd op het vliegveld Valkenburg bij Leiden door I Radar Demonstration Detachment, werkende onder de codenaam Operation Snowflake. De pers woonde een demonstratie bij en zag, hoe een rondvliegende Mosquito werd gevangen en hoe de radar-installatie geheel automatisch het vliegtuig, dat vaak in de wolken verdween, bleef volgen. Welke bewegingen de Mosquito ook uitvoerde of de vlieger een andere richting koos, steeg of daalde, de parabolische kop van de installatie draaide mee en verloor hem niet uit het oog. Richting, hoogte en afstand van het doel worden automatisch aangegeven en de vuurleider kan in een gesloten ruimte gezeten, het commando geven dat tot vernietiging leiden moet. De radar-installatie vormt met een batterij van vier stukken geschut één geheel. Door middel van een „predictor" worden de stukken gericht. Deze predictor (voorspeller) vertelt dus de kanonnen precies, waar geschoten moet worden, opdat granaat en doel elkander op dezelfde plaats zullen ontmoeten.

DE MAN, DIE „MONTY" SPEELDE.

Stout stukje had volledig succes.

De Australische luitenant Clifton James, die voor dubbelganger van Montgomery heeft gespeeld, en de as-handlangers om de tuin heeft geleid door vlak voor D-day naar Algiers te gaan om door den toenmaligen opperbevelhebber, veldmaarschalk Sir Henry Maitland Wilson, te worden „ontvangen", is kortgeleden gedemobiliseerd.

„Intelligence officers" zagen destijds te Whitehall het door de „News Chronicle" gepubliceerde portret van luitenant Clifton James met de welbekende baret, snor en verzochten hem, of hij een speciale opdracht voor hen wilde vervullen. Toen deze dubbelganger van Montgomery volgens opdracht Wilson te Algiers ontmoette, deelden fascistische spionnen in Spanje aan Berlijn mede, dat Mongomery zijn invasiebasis had verlaten. Gedurende 36 dagen genoot „Montgomery" te Gibraltar en Algiers alle voorrechten van zijn rang. Zelfs de officieren van het hoofdkwartier geloofden dat het de grote man zelf was. Het gevolg was, dat de Duitsers van mening waren: „De invasie kan nu nog niet komen."

Om dit stoute stukje tot een volledig succes te maken, had James, Montgomery ergens in het Noorden van Engeland ontmoet en studie gemaakt van zijn uitspraak, gebaren, loop en gang. Daar de dubbelganger, die gedurende 25 jaar toneelspeler is geweest, in de oorlog van 1914-1918 bij de strijd aan de Somme een vinger van zijn rechterhand had verloren, werd een kunstvinger vervaardigd.

DE HOEST VERDWIJNT MET BRON—CHU—LINE.

De moeilijke Positie der Chinezen in Indië.

Het is niet alleen de Nederlandse bevolkingsgroep in Nederlands-Indië, die ernstig onder de ontwikkeling der politieke gebeurtenissen lijdt en geleden heeft en die met toenemende verbazing (om het maar zacht uit te drukken) de houding der Britse bondgenoten in onze Archipel observeert. De positie der Chinezen in dit land is niet minder précair geworden en in vele opzichten zelfs gevaarlijker dan die der Nederlanders. Ieder, die Indië enigermate kent, weet dat de Chinese bevolkingsgroep er een uitermate belangrijke factor van de samenleving uitmaakt. De Inlander is door de eeuwen heen altijd in de eerste plaats landbouwer geweest of — in de latere ontwikkeling — klerk en ambtenaar. De Chinees echter beheerst de handel, voornamelijk de détailhandel, het ambacht en voor een niet gering deel ook de import.

Zo vormen de Chinezen hier een buitengewoon grote groep van nijvere handelsmensen, en het is een sympathieke groep: ook om de bizondere loyaliteit, die zij altijd ten opzichte van de Nederlanders en het Nederlandse gezag aan de dag heeft gelegd. De Chinees in Indië denkt niet in de eerste plaats politiek, dat is een onderwerp waar hij zich bij voorkeur niet mee inlaat. Hij denkt economisch, dat wil zeggen, hij streeft naar welvaart, natuurlijk niet in de laatste plaats voor zichzelf, maar daarmede tevens voor de gehele gemeenschap. Hij werkt van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, men ziet de Chinezen altijd bezig in hun grote of kleine bedrijven. Hun arbeidslust kent geen grenzen.

Gedurende de Japanse bezetting hebben de Chinezen het niet gemakkelijk gehad. De roofzucht der vijanden heeft velen hunner verarmd. Tallozen zijn het slachtoffer geworden van de Japanse geheime politie, de Kempetai, omdat zij op allerlei manieren poogden de Nederlanders te helpen. Vele vooraanstaande Chinezen hebben hun leven gerisqueerd en verloren, omdat zij de Nederlandse geïnterneerden langs geheime wegen van voedsel voorzagen of bemiddeling verleenden bij het voeren van geheime correspondentie tussen de mannen- en vrouwenkampen.

Een op Sumatra zeer bekende Chinese restaurateur, Jang Kie, is om deze reden nog een maand voor de vrede door de Japanners doodgemarteld. Het valt te begrijpen, dat de Chinezen met niet mindere spanning en vreugde dan de Nederlanders de komst der geallieerde bezettingstroepen tegemoet hebben gezien en toen dan ook de Engelsen landden, woei overal de vlag van Tsjoengking naast de Nederlandse en de Britse. De Chinese pers verscheen met enthousiaste artikelen, waarvan het zetsel reeds maanden tevoren in het geheim gereed lag. Het enthousiasme over de bevrijding kende bij onze Chinese vrienden geen grenzen.

Het bericht van de wapenstilstand was echter nog geen uur oud of zij kwamen luid lachend en wuivend de interneringskampen binnen...... en achter hen aan kwamen vrachtwagens vol vlees, vruchten, eieren, blikjes...... en allerlei andere heerlijkheden. En toen kwam de „revolutie". De gedroomde vrijheid bleek geen vrijheid te zijn. De Nederlanders gingen opnieuw achter het prikkeldraad, in een „protected area". De Chinezen echter kregen geen speciale bescherming. En als gevolg daarvan staat deze groep nijvere handelsmensen nu reeds maanden lang bloot aan een verschrikkelijke terreur der Indonesische extremisten, aan roof, afpersing, kidnapping en moord. Zij worden eenvoudig uitgeplunderd.

Van Chinese zijde is bij herhaling aan de Britten om betere bescherming gevraagd en tenslotte kregen zij toestemming tot het oprichten van een eigen politie, een soort Veiligheidscorps, dat aan het gangsterwezen een einde zou moeten maken. Maar...... dit corps mocht alleen met...... stokken bewapend zijn. Men begrijpt, wat er van die maatregel is terecht gekomen, wanneer men weet, dat de Indonesische gangsters over vuurwapenen en handgranaten beschikken. Als gevolg van dit alles neemt de verbittering onder de Chinezen tegen de geallieerde bevrijders toe.

Onlangs is het in Medan, ter Oostkust van Sumatra, tot een geweldige demonstratie gekomen, gevolgd door een boycot. Duizenden en nog eens duizenden Chinezen trokken in opgewonden stemming naar het Britse hoofdkwartier. De stoet werd voorafgegaan door een lijkwagen met de stoffelijke overschotten van hen, die de avond tevoren door Indonesiërs op gruwelijke wijze waren afgeslacht. De Britten zegden overweging van maatregelen toe, maar dit bevredigde de demonstranten niet, zodat de volgende dag tot een boycot besloten werd en alle Chinese toko's werden gesloten, terwijl de Chinezen weigerden zaken met de Britten te doen.

Enkele dagen later zijn de Engelsen eindelijk begonnen met een effectiever patrouillering in de Chinese wijk, waarna de boycot gedeeltelijk werd opgeheven.

Tevreden zijn de Chinezen echter nog lang niet over de situatie. Zij vinden het onbegrijpelijk dat het Indonesische veiligheidscorps, waarin niemand vertrouwen heeft, behalve de Britten, van wapens wordt voorzien, terwijl de loyale Chinese groep en de Nederlanders er ten hoogste een stok (zonder punt) op na mogen houden.

De gangsters treden voortdurend brutaler op in de donkere straatjes en hoekjes van de grote Chinese wijk, waar niemand zich meer veilig gevoelt, en waar Chinese families worden ontvoerd en afgeslacht...... zonder dat er een haan naar kraait. Geen wonder, dat hoe langer hoe meer Chinese vooraanstaanden pogingen doen dit land te verlaten, in de hoop later onder betere omstandigheden te kunnen terugkeren — als er weer een werkelijk gezag is.

In een land waar de bandieten met revolvers en handgranaten vrij rondlopen is geen welvaart mogelijk. Economisch herstel heeft de terugkeer van een rechtsstaat met een behoorlijk gezagsapparaat tot eerste voorwaarde. De Nederlanders zien vele van hun Chinese vrienden met leedwezen verdwijnen.

Nog onlangs kwam een zeer bekend Chinees handelaar afscheid van uw correspondent nemen. Hij wist dat ik voor Nederlandse bladen schreef. „Zeg toch aan het Nederlandse volk in Nederland, dat in Indië zonder de Nederlanders geen welvaart en geen geluk mogelijk is voor geen enkele bevolkingsgroep", zo vroeg hij ons, „en vraag hun in Nederland alles, maar dan ook àlles, te offeren voor het herstel van het Nederlandse gezag in deze gewesten. En laat hun weten, dat wij, Chinezen, als één man achter Nederland staan, zoals wij dat tenslotte ook gedurende de Japanse bezetting voldoende duidelijk hebben aangetoond. Zeg hun, dat zij troepen sturen en ons helpen. Zij kunnen van onze steun altijd en onder alle omstandigheden verzekerd zijn."

Dit is de stem van een Chinees, die ik doorgeef naar Nederland. Het is de stem van duizenden en duizenden Chinezen in Indië, die dit land beschouwen als hun tweede Vaderland.

Luit. S. B. Klooster.
(Uitkijk)

OOK DE LANDRAAD.

In aansluiting op het bericht, dat Statenlid Eman aanwezig was bij het bezoek van den Gouverneur aan het platteland, deelt de Heer Henny Eman ons mede, dat ook Landraad Eman hierbij tegenwoordig was en uitvoerig met den Gouverneur alles besprak.

GOUVERNEUR BESPREEKT ARUBAANSE HAVENPROBLEEM.

Maandagavond vertegenwoordigde Kapitein Emile C. J. M. van de Laarschot den Gouverneur op een zeer geanimeerde cocktailpartij ten huize van den Heer en Mevrouw de Veer, ter ere van den vertrekkenden Lago-directeur Lloyd Gordon Smith en echtgenote. De vooraanstaande bewoners van Oranjestad en de Lago woonden het avondfeest bij. De heer Henriquez hield een grote redevoering en de heer Smith bedankte met enige hartelijke woorden en verklaarde van plan te zijn dikwijls naar Aruba te komen.

Dinsdagmorgen had een belangrijke bespreking over de havenquaestie plaats. Ir. Gé Schoorl waarnemend directeur van Openbare Werken, de Irs. Stokman en van der Bosch, van de Maatschappij Havenwerken, waren 's morgens per vliegtuig van Curaçao gekomen. De vergadering werd geleid door Dr. Piet A. Kasteel en bijgewoond door gezaghebber Mr. Lindoro C. Kwartsz, het lid van de Raad van Bestuur Dr. J. E. M. „Eloy") Arends en de Statenleden Henny Eman, Vi Henriquez, de leden van de Raad van Politie, Aristides Wever, Cornelis A. Eman, de leden van de havencommissie de heren Beaujon, G. Eman, F. Arends, E. Laclé. Later nam ook de vertegenwoordiger van de Standard Dredging, de heer Albrecht, aan de raadpleging deel.

Bij besprekingen bleek onmiddellijk dat wantrouwen tegen de Maatschappij Havenwerken volkomen ongegrond was. De werkzaamheden in 1930, toen de bestaande pier werd aangelegd, geschiedden volgens opdracht en der onderneming Albatam trof geen schuld. Ook de werkzaamheden van 1938 werden volgens plan uitgevoerd. De Arubaanse Havencommissie had echter een ander ontwerp voorgesteld, de niet-uitvoering hiervan was niet de schuld van Albatam. De nadruk werd gelegd op het feit dat Albatam overgenomen werd door de reeds lang bestaande Maatschappij voor Havenwerken. De vergadering gaf toe dat het wantrouwen van de bevolking ongegrond was, maar verklaarde dat het moeilijk was de bevolking na jarenlang misverstand te overtuigen.

Op het ogenblik werkt de Standard Dredging voor de Lago in Sint Nicolaas en is bereid de baggerwerken goedkoper te verrichten dan de Havenwerken (15%). De prijs van de havenwerken is echter voor productie vatbaar. Daar het huidige plan niet de eenstemmige goedkeuring van de havencommissie heeft, moet een nieuw plan gemaakt worden en kan het werk niet onmiddellijk aangevat worden. De vraag is of de Standard Dredging, indien de uitvoering vertraagd wordt, de lage prijs handhaaft. De havenwerken heeft de „Cuba Cutter" niet gereed voor het werk.

De voorbereiding voor de werkzaamheden zal enige tijd in beslag nemen, maar de uitvoering kan nu niet begonnen worden, daar de havenplannen wat aanleg van de kunstwerken betreft door Ir. Groote in Nederland met deskundigen van de waterstaat besproken moet worden. Na ampele besprekingen heeft de havencommissie besloten dat Ir. Schoorl tezamen met enige deskundigen de aanleg van de haven zal onderzoeken. Aan de hand hiervan, en van de plannen van Ir. Groote, die ten spoedigste opgevraagd zullen worden, zal een nieuw bestek worden gemaakt en een inschrijving geopend worden. De voorwaarde zal zijn dat de betaling, ook aan de Noordamrikaanse onderneming, in Curaçao guldens geschiedt.

Beide ondernemingen zullen onderzoeken of, zonder grote financiële offers, een mogelijkheid bestaat eventueel werk te verdelen, zodat de Standard Dredging de baggerwerken uitvoert en de havenwerken uitsluitend kunstwerken uitvoert.

Besloten werd dat naast de dienst van Openbare Werken ook de havencommissie de uitvoering van de werken zal controleren. Nadat deze oplossing gevonden was nam Landraad Wever het woord om den gouverneur te bedanken voor de medewerking en de onpartijdige leiding van de vergadering waar eindelijk de oplossing gevonden was voor de moeilijkheden van de Arubaanse havenwerken.

CURAÇAO HELPT SANTO DOMINGO.

Vanmiddag zal een groep van 18 Rode Kruissoldaten naar Santo Domingo vertrekken om hulp te gaan bieden, in verband met de aardbevingsramp en de gevolgen van de vloedgolf. De KLM heeft gratis haar vrachtmachine een DC-3 beschikbaar gesteld om de mensen te vervoeren.

EEN SCHOT.

De Regeringspersdienst schrijft: Maandag, 5 Augustus, heeft een betreurenswaardige temperamentsvolle uitbarsting van een Curaçaosen schutter plaats gehad, die met een geladen geweer op wacht stond, waarbij één schot viel. Door het tijdig ingrijpen van een passerend onderofficier werd de betrokkene onmiddellijk overmand en onder arrest gesteld.

K.S.C.

Kantoorvoetbal morgen om 16.30 uur Vreemdelingendienst — Kantoor Isla.

VERNEGINGSNIEUWS.

— **Curaçaos Museum:** hedenavond vergadering van de Raad van Bijstand en Advies om 20. 30 uur in het Cultuurcentrum. Daar er een voorzitter gekozen moet worden is er aller aanwezigheid gewenst.

VERKEERS-ONGEVALLEN.

Ondeugdelijke voetrem.

Een vrouwspersoon, die de rijweg overstak werd door een personenauto aangereden, waarvoor zij zich onder dokters behandeling heeft moeten stellen.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto reed met een ondeugdelijke voetrem.

Te vlug opgereden.

Een lichte aanrijding vond plaats op het Julianaplein tussen een pick-up en een personenauto. Beide motorrijtuigen werden licht beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de pick-up die van de Berg Altena af naar links de Oranjestraat in wilde rijden, stopte voor het verkeer dat van de andere richting naderde. Achter de pick-up stopte de personenauto, die te vlug opreed, met het gevolg dat hij tegen de achterzijde van de pick-up aanreed.

Onoplettendheid.

Ter hoogte van Rio Canario vond een verkeersongeval plaats, waarbij een manspersoon door een pick-up werd aangereden, waarvoor hij zich onder doktersbehandeling heeft moeten stellen.

Oorzaak: Onoplettendheid van den voetganger en van den bestuurder van de pick-up.

Het jongetje.

In de Abraham de Veerstraat werd een jongetje door een pick-up aangereden, waarbij het aan zijn linkerarm werd gewond.

Oorzaak: Het jongetje stak voor een stilstaande autobus de rijweg over, op het moment dat de pick-up passeerde.

In de Naniesteeg.

In de Naniesteeg vond een lichte aanrijding plaats tussen een huurauto en een personenauto. De personenauto werd aan de linkerachterzijde beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de huurauto wilde een stilstaande auto voorbijgaan, juist op het moment dat uit de tegenovergestelde richting de personenauto naderde.

Zonder op te letten.

Een lichte aanrijding vond plaats in de Bredestraat (O.B.) tussen een huurauto en een personenauto. Beide auto's werden licht beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto reed op, zonder op te letten, op het moment dat de huurauto voorbij reed.

In de Bredestraat.

In de Bredestraat vond een lichte aanrijding plaats tussen een personenauto en een autobus. Beide auto's werden licht beschadigd.

Oorzaak: De autobus veranderde naar links van richting op het moment dat de personenauto voorbij reed.

De auto slipte.

Op de Rodeweg ter hoogte van Van Wilpen vond een aanrijding plaats tussen een personenauto en een motorvrachtrijtuig. De personenauto werd aan de rechterzijde ingedeukt.

Een jongetje dat in de personenauto was gezeten, werd aan een der ogen gewond, waarvoor het naar het Hospitaal is overgebracht.

Oorzaak: De personenauto slipte tengevolge van de gladheid van de weg tegen het motorvrachtrijtuig aan.

De schoorpaal brak.

Een motorvrachtrijtuig reed tegen de bevestigingslijn van een lichtpaal aan, waardoor deze afbrak, op Salinja Abao ter hoogte van Perce 1 No. 264. Door het breken van de lijn, brak de schoorpaal bij de grond af.

Oorzaak: De bestuurder van de vrachtrijtuig moest voor een tegenligger over de berm rijden, waardoor hij met de bovenzijde van de vrachtrijtuig tegen de lijn aanreed, die over de rijweg was gespannen.

Tegen de afrastering.

Op de Salinja reed de bestuurder van een pick-up tegen een afrastering aan, waardoor deze afbrak.

Oorzaak: De bestuurder van de pick-up die achteruit wilde rijden, moest plotseling remmen. Tengevolge van het misstappen op de rem, reed hij met de achterzijde door de afrastering heen.

Ernstige botsing.

Een ernstige aanrijding had plaats op de Schottegatweg ter hoogte van Galmeyer tussen twee motorvrachtrijtuigen. Beide motorvrachtrijtuigen werden zwaar beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van een der motorrijtuigen naderde uit de richting Rio Canario en wilde den inrit bij Galmeyer inrijden. Op het moment dat hij den inrit in wilde rijden, waarvoor hij naar links moest afslaan, naderde uit de tegenovergestelde richting, komende uit de richting van Salinja het andere motorrijtuig. Het gevolg hiervan was dat het motorrijtuig die de inrit in wilde rijden in het midden werd aangereden en ernstig werd beschadigd. Het andere motorrijtuig reed daarna door de greppel heen en botste daarna tegen een motorrijtuig dat bij de gasolinepomp stond aan.

Rijwiel beschadigd.

Op de Schottegatweg ter hoogte van de gasolinepomp te Rio Canario had een lichte aanrijding plaats tussen een vrachtwagen en een rijwiel. Het rijwiel werd aan de voorzijde beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van het rijwiel reed zonder op te letten van de weg naar het Portugezenkamp af de Schottegatweg op, op het moment dat de vrachtwagen daar passeerde.

Kreeg een schaafwond.

Een meisje, dat zonder op het verkeer te letten de Herenstraat overstak, werd aangereden door een personenauto. Het meisje bekwam een schaafwond aan haar linker elleboog.

Aangereden.

De bestuurder van een personenauto reed tijdens het voorbij rijden van een autobusje, tegen de linkerachterzijde van het busje aan, waardoor dit werd beschadigd.

Een vrachtwagen slipte.

Op de Schottegatweg ter hoogte van Gaito had een verkeersongeval plaats, waarbij een vrachtwagen tengevolge van de gladheid van de weg slipte, van de weg afreed en op haar rechterzijde terecht kwam. Geen persoonlijke ongelukken deden zich hierbij voor.

Doorgereden.

De bestuurder van een motorvrachtrijtuig reed op de Brionweg, bij het achteruit rijden tegen de muur van perceel No. 54 aan, waardoor deze werd beschadigd. De bestuurder van de vrachtwagen is na de aanrijding doorgereden.

Door de greppel.

Een aanrijding vond plaats op de weg naar St. Rosa ter hoogte van Politie wacht Rust, tussen een motorvrachtrijtuig en een pick-up. De vrachtwagen werd aan de voorzijde ernstig beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de pick-up die de vrachtwagen voorbij wilde rijden, raakte met het rechter voorwiel tegen het linkervoorwiel van de vrachtwagen.

De bestuurder van de vrachtwagen verloor hierdoor de controle over het stuur, en reed vervolgens door een greppel heen tegen een paal van het electrisch lichtnet aan.

De onbekende.

Een lichte aanrijding vond plaats op de De Ruyterkade tussen een personenauto en een onbekend gebleven auto.

Oorzaak: De bestuurder van de onbekend gebleven auto reed van de Bakkerstraat af de De Ruyterkade op en maakte zijn bocht naar rechts te groot.

Zag het teken niet.

Een lichte aanrijding vond plaats voor de Politiewacht op Berg Altena, tussen een vrachtwagen en een autobus.

Oorzaak: De bestuurder van de vrachtwagen stopte op de helling om naar links af te slaan. De autobus die achter de vrachtwagen reed zag niet het teken dat de bestuurder van de vrachtwagen gaf. Het gevolg hiervan was, dat de bestuurder van de autobus met zijn rechtervoorspatscherm in aanrijding kwam met de vrachtwagen die juist naar links afsloeg.

DE 'EVELYN'.

Zaterdag kwam de „Evelyn" voor het eerst naar Bonaire met passagiers. Er was veel belangstelling aan de pier, en menigeen maakte het voornemen ook met de „Evelyn" te gaan reizen. De prijzen zijn lager dan die van welke bark ook.

Jammer is dat de boot een Engelse naam draagt. Is Nederlands of Papiament te arm of te minderwaardig om een naam aan een stoomschip te geven?

EEN MULO OP BONAIRE.

Er gaat een lijst rond om te tekenen voor een Mulo op Bonaire. Moet men kiezen tussen een Mulo en geen Mulo, dan is een Mulo natuurlijk beter; maar er is nog een derde mogelijkheid, namelijk het uitbreiden van het aantal studiebeurzen om op Curaçao te gaan studeren. Men stelt zich het onderwijs voor als een automaat. Als er nu maar zo'n machine op Bonaire komt, zal de Bonairiaanse jeugd het even ver brengen als de Curaçaose. Ofschoon men het ieder jaar met eigen ogen ziet, vergeet men dat een levendige omgeving de jeugd ook levendiger maakt.

De jongens en meisjes, die van de Curaçaose scholen terugkomen, hebben het schuwe en bedeesde, wat den Bonairiaan eigen is, afgelegd. Ontwikkelen van de geest eist een rijke omgeving. Komt er een Mulo op Bonaire, dan komt er een onderwijzer en een klaslocaal, maar de omgeving blijft dor en eentonig als tevoren. Neen, geen uitbreiding van het onderwijs in de woestijn. Laat ze naar Curaçao gaan, en stuur de beste onder hen naar Nederland; daar zal Bonaire meer mee gebaat zijn.

KATHOLIEK PRIESTER GEEXCOMMUNICEERD.

De Congregatie van het Heilig Officie heeft onlangs voor het eerst sedert 36 jaar een katholiek priester geëxcommuniceerd, aldus A.P. Volgens de desbetreffende bekendmaking, die gepubliceerd werd in de Osservatore Romano, heeft Pater Ferdinando Tartaglia, een Italiaans priester uit het Aartsbisdom Florence „valse leerstellingen verkondigd".

„VERLOOFDEN" 3 MAANDEN WELKOM IN VER. STATEN.

Het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft een wet aangenomen, waarbij buitenlandse verloofden van Amerikaanse soldaten in staat worden gesteld als bezoekers voor drie maanden naar de Verenigde Staten te komen. Indien zij na afloop van deze termijn nog niet gehuwd zijn, zullen zij Amerika weer moeten verlaten.

Twee amendementen zijn aan het ontwerp toegevoegd. De Amerikaanse consul in het land, waar de verloofde vandaan komt moet zich vergewissen, dat er inderdaad een bona fide verloving bestaat en voor het geval het huwelijk niet wordt gesloten, moet een van beide partijen garant zijn voor de kosten van de terugkeer der verloofde.

De Katholieken en de Nederlandse Cultuur.

door

JOS PANHUYSEN.

Wij lezen in De Gelderlander:
Een cultuur in de zin van een grote levensstijl komt maar niet zo ineens uit de lucht gevallen, men kan hem ook niet in het leven roepen door vergaderingen, bijeenkomsten en zelfs niet door volkshogescholen.

Jan Beerends, die met Bernard Verhoeven bij Paul Brand te Bussum een tweetal voordrachten uitgaf over het probleem van De Katholieken en de Nederlandse Cultuur, is daarvan overtuigd en ziet dat wel degelijk in „Men bedenke hierbij" schrijft hij, „dat de cultuur niet om haar zelfs wille gezocht pleegt te worden. De gothische mens, om een enkel voorbeeld te noemen, schiep zijn cultuur niet, omdat hij bewust de „gothiek" wilde verwerkelijken, doch omdat hij bezield door een bepaalde levensvisie, grote gedachten en gevoelens in een daaraan beantwoordende stijl wist uit te drukken.

Hij wil echter toch de volkshogeschool en hij wil ze katholiek, niet, omdat hij meent, dat daar onmiddellijk een grote levensstijl zal geboren worden, maar wel om daar een begin van levensvisie te kweken, die misschien tot een cultuur zou kunnen leiden.

Als hij het goed recht van een katholieke volkshogeschool bepleit, heeft hij, naar onze mening, zowel op historische als andere gronden volkomen gelijk. Hij voegt er trouwens onmiddellijk aan toe, dat dit geenszins tot een benepen isolement hoeft te voeren.

Van het benepen isolement willen noch Beerends noch Verhoeven iets weten. Bernard Verhoeven in zijn uitmuntend onderscheidende voordracht weet echter aan te tonen, dat niet het nationale in een cultuur op de eerste plaats komt, maar het supra-nationale.

„Juist het boven-nationale geestelijke beginsel geeft ruggesteun aan een nationale cultuur", zegt hij terecht.

Het is, zoals men ziet, een zeer actueel en ook een practisch probleem, dat de beide auteurs in hun brochure behandelen.

Geen isolement en wel doorbraak staan zij voor, en deze doorbraak kan volgens Verhoeven zowel gezamenlijk als persoonlijk geschieden, maar het moet gebeuren op de juiste wijze. „Men kan ook al te irenisch zijn", waarschuwt Bernard Verhoeven. Dit zou tengevolge hebben, dat we het aandeel als katholieken in de Nederlandse cultuur wel eens niet zouden kunnen leveren.

Jan Beerends heeft voor dit probleem een zeer eenvoudig en zeer juist beeld gekozen.

„Nu kan men op twee manieren te werk gaan", zegt hij, „men kan een sluis bouwen en deze open zetten en men kan een gat in de dijk slaan. In het laatste geval ontstaat een wilde en onbeheerste doorbraak waarvan de gevolgen voor het geestelijk leven van ons volk niet te overzien zijn. Daarentegen vormt de sluis een mogelijkheid tot isolementsdoorbraak, welke aan inzicht en verstandelijk beleid blijft onderworpen".

Hij ziet de taak van de Nederlandse Katholieken als drieërlei:
„Ten eerste: het eigen, katholieke, Nederlandse beschavingsleven te veredelen en te verheffen en alzo te maken tot een karakteristieke bijdrage tot onze nationale cultuur.

Ten tweede: in het bewustzijn van de geestelijk waarden, welke men gezamenlijk bezit en welke in de universaliteit van het katholicisme vervat zijn, samen te werken aan de opbouw van één Nederlandse cultuur op de basis van een waarachtig beleefd christendom.

Ten derde: in echt Nederlandse geest bij te dragen aan de buiten iedere confessie vallende, artistieke, wetenschappelijke en technische prestaties van profane aard om aldus op drieërlei wijze onze bijdragen leverende, en veronderstellende, dat ook andere bevolkingsgroepen op deze wijze bijdragen, mede het geheel, dat uiteraard groter is dan de som van zijn samenstellende delen, naar vorm en inhoud te bepalen".

In dit verband wijst Bernard Verhoeven er op, dat ons katholieken in deze bescheidenheid niet ontsieren zal. We moeten niet denken, dat we er dadelijk al zijn. „Wanneer wij voor ons aandeel het volle pond eisen, dan moeten wij ook als onze bijdrage het zuivere gewicht leveren".

Over het geheel genomen zijn de beide auteurs, wat de mogelijkheid van een nieuwe grote cultuur betreft, nogal optimistisch.

Wij leven in een vreemde wereld en de kansen van een christelijke samenleving in Europa lijken ons iets minder groot. Wij delen natuurlijk de hoop der beide auteurs op een grote cultuur, maar zij is meer vermengd met enige twijfel.

Dit neemt vanzelfsprekend niet weg, dat we allen, die in het culturele leven van ons land belangstellen, deze belangrijke brochure van harte ter lezing aanbevelen.

Oorlogsbruidjes.

Lastposten zijn het. Ze lopen haar eigen ongeluk tegemoet", zegt de Amerikaanse luitenant. Medelijdend bekijkt hij de foto's, welke op het bartafeltje liggen uitgespreid. Ik zie enkele Maastrichtse meisjes, allen in lange broek, in een hotel te Brussel. De lachende gezichten zijn zwaarder opgemaakt dan het in Limburg de gewoonte is. De luitenant heeft ze in le Hâvre aan boord geholpen van het schip, dat haar naar de nieuwe wereld zal brengen en is daarna halsoverkop naar Amsterdam gevlucht om van zijn kater af te komen. „Kijk eens naar die triomfantelijke blik. Ze hebben hun Amerikaan aan de haak geslagen. Ik hoop, dat ze hem zullen houden". Wij drinken er een borrel op. Hij lacht bitter; het is de lach van den sceptischen man, die zich maanden met de belangen van de soldatenbruidjes heeft bezig gehouden en door droeve ervaring wijs is geworden. Het glas staat weer leeg voor hem. „Dit is een tragedie. De slachtoffers van de oorlogsdeportaties zwerven nog door Europa en nu deporteren we zelf een leger vrouwen". Honderd twintigduizend vrouwen trekken uit alle delen der wereld naar Amerika, nadat zij maandenlang de consulaten, gezantschappen en Rodekruisbureaux hebben platgelopen.

Eens bracht de „Queen Mary" de mannen over de Oceaan, die Europa de vrijheid brachten. Nu vaart zij moeizaam op en neer tussen Southampton en New York met de vrouwen, aan wie deze mannen hun vrijheid verloren. Zestigduizend dappere Amerikaanse soldaten vielen in Engeland... voor een vrouw. Ruim veertigduizend verloren hun hart in Italië, Frankrijk, België en Nederland. Dertig- tot veertigduizend hebben tastbare redenen om terug te denken aan hun verblijf in Australië en Nieuw-Zeeland. Een Amerikaanse dame hoorde tot haar ontzetting, dat zij schoonmoeder was geworden van een bekoorlijke inboorlinge van de Fidzi-eilanden.

„Wees niet ongerust moeder", schreef haar cynische zoon, „in zijn jeugd heeft haar vader met het blanke mes tussen de tanden de krijgsdansen gedanst, voordat zijn stam joelend op de vijandelijke dorpen afstormde, maar nu behoort het kannibalisme tot het duister verleden. Op deze eilanden is het dood. Haar moeders droom was een sierlijk rokje van geklopte boomschors, maar mijn verloofde zal u dankbaar zijn voor een Amerikaans katoentje, vooral als u wat bloedkraken meestuurt".

Grote problemen.

De luitenant heeft heel wat te verduren gehad, voordat de transporten waren begonnen. Voor het Amerikaanse gezantschap te Londen hebben de soldatenvrouwen dagenlang gedemonstreerd om vervoer. „Niemand durfde zich meer op straat te wagen". Overal was het zo. Toen de Italiaanse vrouwen van de Tommies naar Engeland mochten, brak er in Sidney bijna een opstand uit. Met grote borden marcheerden de bruidjes door de stad. „Wij willen voorrang boven onze vijanden".

Het jonge gezicht wordt ernstig als hij over de vele drama's praat. „Op elk meisje, dat haar man krijgt, zijn er drie teleurgestelden. Lees dit eens". Het is een brief van een neger aan een Belgisch meisje. Zij heeft hem geschreven, dat de „heerlijke dagen van zijn verblijf" niet zonder gevolgen zijn gebleven. Hij antwoordt, maar hoe! De knapste advocaat zal er geen trouwbelofte in vinden. „Eén uit vele gevallen. Ik heb haar bij me gehad. Ze sprak zelfs geen Engels. Ze moest terug kom. U kent de stijl wel". Andere brieven krijg ik te zien: een correspondentie tussen een gedemobiliseerden soldaat en zijn Franse vrouw. „Echtscheiding is de enige oplossing", schrijft hij. „Ik heb geen werk. Ook hou ik niet meer van je". Zij antwoordt, dat zij katholiek is en niet scheiden wil. „Ze had daar eerder aan moeten denken", meent de luitenant. „Die soldaat had er eerder aan moeten denken, dat hij haar niet kan onderhouden", zeg ik.

„Ik zal u eens wat vertellen", antwoordt hij. „De Amerikaanse meisjes hebben geen goed woord voor deze huwelijken over. Begrijpelijk. Maar de ouders van deze soldaten nog veel minder. Zowat negentig percent van deze jongens zijn van de schoolbanken in het leger terecht gekomen of kennen geen vak. Papa moet voor hen zorgen, voor hun vrouw en de gevolgen".

Echtscheidingen.

Het verschrikkelijke verhaal van het Amsterdamse meisje, dat ontdekte, dat haar Canadees een berenleider was, is een voorbeeld van de teleurstelling, welke vele bruidjes ondervinden. Een berenleider verdient toch altijd nog zijn brood. De meeste bruidjes, die overgestoken zijn, hebben een man gevonden zonder betrekking, zonder huis, met niets dan een groot zelfvertrouwen en hoop op het land van de onbegrensde mogelijkheden. „Ik heb u gezegd, dat het leven van haar zal tegenvallen", herhaalt de luitenant. „Er komen de grootste moeilijkheden van". Na de vorige oorlog kwamen 5000 Amerikaanse soldaten terug met een Franse of Duitse vrouw. 15 Percent van deze huwelijken zijn op echtscheiding uitgedraaid, volgens Amerikaanse opvattingen een laag percentage. „Je zou dus tevreden moeten zijn", zeg ik. „De tijden zijn veranderd" antwoordt hij. In Dallas County, Texas, trouwden in 1945 8012 paren. Er waren 7980 echtscheidingen.

„Oorlogshuwelijken, ja mijnheer, zoals die 120.000, welke ver van huis zijn gesloten. In Engeland hebben alle bruidjes een gids ontvangen om haar op de hoogte te brengen met het Amerikaanse leven. De achteruithollende moraal, de woningnood, de werkloosheid, de onzekere toekomst der echtgenoten zijn feiten, die zij niet in deze gidjes zullen vinden."

Westindische arts staat in Nijmegen terecht.

Uit de Gelderlander:

Veel stof heeft voor enige tijd na behandeling voor het Nijmeegse Tribunal doen opwaaien het geval van den West-Indiër Dr. G. F. Ch. Hering te Nijmegen, die oorspronkelijk van heel wat verkeerde dingen werd beschuldigd, terwijl hij zelf volhield, dat de aanklachten onwaar en gezocht als ze waren, hun oorzaak hadden gevonden in nijd van collega's. Men wil de strijd rondom mijn ziekenfonds, waaraan de doktoren zich hebben geërgerd, op politiek gebied overbrengen. Men meent, dat ik als West-Indiër hier niet op mijn plaats ben en maar terug moet naar mijn geboorteland, in stede van hier in Nijmegen voor mijn collega's lastig te zijn. Aldus deze Dr. Hering, die zich op felle wijze verdedigde en in het bijzonder de aanklachten tegen zijn collega Dr. Bohl, welke hij als valse aanklachten bestempelde, van zich afschudde.

De behandeling van deze merkwaardige en op vele punten gecompliceerde zaak, welke onlangs plaats vond, bracht weinig nieuwe gezichtspunten. Er had te voren een uitgebreid getuigenverhoor plaats gehad, waarbij vele verklaringen onder ede zijn vastgelegd. Het resultaat leek ons, dat er nog al een beschuldiging hier en daar tegen Dr. Hering geuit, was komen te vervallen.

Prof. Th. Baader als Faust.

Niet onbelangrijk om een goed inzicht te krijgen van hetgeen zich onder de bezetting zo al „ondergronds" in Nijmegen heeft afgespeeld, is de geschiedenis rondom het lidmaatschap van de Nederlands-Duitse Kultuurgemeenschap, hetwelk een belangrijk punt van beschuldiging tegen Dr. Hering bleek te zijn.

Dr. Hering, die kleurling is, had naar zijn overtuiging van de Duitsers niet veel goeds te verwachten. De kleurlingen zouden er niet veel beter afkomen dan de Joden; zij zouden — zo waren de plannen — in kampen worden ondergebracht. Dit alles volgens de mening van Dr. Hering, die hierin door den President van het Tribunaal, Mr. Beets werd bestreden.

Hoe het ook zij, Dr. Hering had een bezoek van de Sicherheitspolizie waaruit de overtuiging putte, dat het er niet zo heel opgewekt voor hem uitzag. Prof. Baader, de Duitse Kultuurprofeet, bekde kort daarop aan en gaf Dr. Hering de garantie, dat hem niets zou passeren...mits hij maar tot de Nederlands - Duitse Kultuurgemeenschap toetrad. Het kostte maar enkele guldens per jaar en je kon nog naar mooie Duitse wijsjes luisteren bovendien. Dr. Hering is gezwicht en heeft zich onder de mantel van Dr. Faust, alias Prof. Baader, verscholen.

Edoch... de Nederlands-Duitse Kultuur Gemeenschap was een volksvijandige organisatie, die voor de Dutse Nazi-„Kultur" de weg bereidde en via de intellectuelen toegang trachtte te krijgen tot het Nederlandse volk.

„Kultuur-gemeenschap

De verdediger Mr. K. Haitsma Muljer ontzenuwde hierna het verwijt dat Dr. Hering is gemaakt, als zou hij met alle richtingen zijn meegedraaid. Behalve dat hij de hele artsenstrijd heeft meegestreden, al was hij dan bij de organisatie van de doktoren niet aangesloten en stond hij buiten de hulpmiddelen daarvan, is zijn houding positief anti-NSB geweest en anti-Duits. Men moet bij de beoordeling van zijn gedrag afstand nemen van gepraat rondom hem.

Ten aanzien van Dr. Hering's lidmaatschap van de Nederlands - Duitse Kultuurgemeenschap noemde de verdediger den Directeur-Hoofdredacteur van het Nijmeegs Dagblad den heer A. Lammers van Bueren, die ook als lid bij de Nederlands - Duitse Kultuurgemeenschap had aangesloten. Over veertien dagen volgt de uitspraak.

Ontvangen

„Het rijke ertsland Suriname en zijn problemen" door **Ir. O. M. de Munninck.**

Dit boek van 157 bladzijden met 36 illustraties en bij gevoegd verscheen enkele maanden geleden bij H. L. Smit & Zn. te Hengelo. Hoewel op slecht papier gedrukt bedraagt de prijs ervan f 9.50, hetgeen zeker niet aan de lage kant is.

Ir. de Munninck, die eind 1924 in Suriname benoemd werd als Directeur der Surinaamsche Bauxiet Maatschappij en er enkele jaren vertoefde, heeft inderdaad een schat van gegevens verwerkt in deze 157 bladzijden, welke vooral voor degenen die de mogelijkheid overwegen om hun kapitaal te steken, in een of ander Surinaams bedrijf of zich in het land te vestigen interessant zijn.

De schrijver heeft tijd genoeg gehad om iets degelijks te maken, aangezien hij ten minste tien jaren moest wachten alvorens zijn publiciteit mocht geven aan feiten die hij verkreeg in de tijd dat hij directeur was van het bedrijf. Bovendien kwam de oorlog ertussen, zodat hij moest wachten tot deze ten einde was alvorens zijn boek kon verschijnen.

Van de andere kant echter heeft het boek hierdoor aan actualiteit ingeboet. Enkele indrukken die de schrijver geeft en de meningen die hij soms verkondigt doen zien dat hij de ontwikkelingen tijdens de meer dan vijftien jaren sedert zijn vertrek uit Suriname niet op de voet heeft gevolgd.

Vanzelfsprekend kunnen wij geen oordeel vellen over het eerste deel dat meer wetenschappelijke en technische onderwerpen betreffende de bauxiet-ontginning bespreekt, doch wel over het tweede deel dat een algemeen overzicht geeft van de toestand in het land. Zo ademt uit dit boek nog de oude koloniale sfeer, wat bijvoorbeeld blijkt uit het verschil tussen den blanke en den inboorling dat de schrijver telkens weer meent te moeten beklemtonen.

Wij citeren een passage waaruit dit kan worden opgemaakt: „Steller dezes stamt uit een geslacht, waarvan meerdere (germanisme—Red.) generaties zich als regenten met onze oostelijke bezittingen hebben bezig gehouden. Zelf in de tropen geboren uit ouders, die beiden onder de tropenzon het levenslicht zagen en daar meer dan veertig jaren verblijf hielden, begrijpt hij misschien, beter dan menig ander, de ware mentaliteit en gevoelens van den kleurling jegens den blanke. Die mentaliteit en gevoelens zijn factoren, welke een overwegende rol spelen, indien de blanke er op gesteld is zijn westerse beschaving erkent te zien. East is East and West is West, de psyche van den kleurling, is een andere dan de onze en die ons Europeanen, met onze eigen levensopvattingen en godsdienst, vaak als onbegrijpelijk voorkomt.

Elk volksras heeft zijn voorgeschiedenis, zijn ontwikkelingsgang en psychische vormen verkregen, factoren, die alle wat zeggen en die wij misschien kort in het Indische begrip 'adat' zouden kunnen samenvatten.

Ons als broeders met hen mengen door dezelfde arbeid te verrichten en toch ons zelf blijven, gaat onmogelijk, dat is iets, wat goed in het oog dient te worden gehouden."

Tot hier Ir. De Munninck, die dezelfde fout maakt als zovele Europese Nederlanders wanneer een kleurling nu eens niet dit „verschil" wil zien.

De diepere oorzaken van de slechte economische toestand in Suriname zoekt hij in het tekort aan arbeidskrachten, het ontbreken van een veerkrachtige middenstand van zelfwerkende landbouwers en andere dingen die wij eerder het gevolg van deze slechte toestand zouden willen noemen wegens de hulverachtigheid welke het moederland steeds gekoesterd heeft ten aanzien van kapitaalsbelegging in het land. Juist mensen als Ir. De Munninck die gezien heeft dat het de Noordamerikanen waren die de bauxiet in Suriname wilde ontginnen en blijkens de laatste berichten de ontginning ervan nog willen uitbreiden, moesten dit inzien. Hij vergeet dat vele energieke Surinamers, die naar het buitenland trokken, er een goede carrière maakten.

Wel wijst de schrijver terecht op het probleem van de onvoldoende arbeidskrachten, dat niet gemakkelijk is op te lossen. Naar onze mening ligt de oplossing eerder in het gebruik van moderne werktuigen en methoden dan in de aanvoer van duizenden Aziaten met een levensstandaard waaraan de inboorling zich niet kan aanpassen, met het gevolg dat hij er de brui aan geeft of een goed heenkomen zoekt.

Het is goed dat de schrijver zijn conclusie samenvat omdat daaruit blijkt dat hij een vast omlijnd plan heeft teneinde het land welvarend te maken en de lezer een betere indruk kan krijgen van zijn streven. Er blijkt uit dat de schrijver verschillende verouderde ideeën heeft, doch dat er andere voorstellen zijn, die altijd voor verwezenlijking vatbaar zullen zijn.

Wij kunnen resumeren, dat dit boek vele kostbare gegevens en interessante feiten bevat, doch dat de schrijver er met zijn persoonlijke meningen en inzichten wel naast is.

BEKENDMAKING.

Liquidatie dollar-deviezenrekeningen.

De Deviezencommissie maakt bekend dat ingevolge Bes[...] van den Gouverneur d.d. 31 Juli 1946 (P. B. 1946 No. 120) [...]paald is, dat alle buitenlandsche waarden onder berusting van locale bankinstellingen met ingang van 1 Augustus 1946 die[...] te worden geliquideerd. Overneming zal geschieden:

a. Voor wat betreft waarden, die voor 17 Juni 1946 onder[...]rusting zijn van bovengenoemde instellingen tegen den koers [...] fl. 1.905 per U.S. dollar, terwijl voor andere valuta's de ove[...]ming zal geschieden tegen den op den datum van overne[...] geldende verkoopkoers;

b. voor waarden, die na den 17den Juni 1946 onder berus[...] der locale bankinstellingen zijn gekomen fl. 1.885 voor Cur[...] en fl. 1.88¼ op Aruba per U.S. dollar, terwijl voor wat bet[...] andere valuta's de overneming zal geschieden tegen den op [...] datum van overneming geldende verkoopkoers.

Van bovengenoemde waarden zijn uitgezonderd; goud; buit[...]landsche effecten, met uitzondering van betaalbaargestelde [...]ons, coupons en dividendbewijzen; niet dadelijk opeisbare de[...]sito's en andere inschulden; alsmede andere buitenlandsche wa[...]den, alles verkregen vóór 1 Januari 1941; alsook de buitenla[...]sche waarden verkregen door vervreemding van waarden en [...]jecten waarvan kan worden aangetoond dat deze voor 1 Jan[...]ri 1941 verworven waren.

Voorts alle waarden in valuta's van landen aangesloten bij [...] £/Gld. overeenkomst.

1. **Aanmelding van waarden in buitenlandsche valuta's.**

De Commissie maakt nog opmerkzaam, dat alle verkregen b[...]tenlandsche waarden, (behoudens de bovengenoemde uitzonde[...]gen), die overeenkomstig art. 17 van de Deviezenlandsver[...]ning 1940 dienden te worden aangemeld bij de locale ba[...] thans binnen 8 dagen aan deze instellingen moeten worden v[...]kocht.

Bijschrijving op bestelquotum.

2. Ter informatie van de HH quotumhouders zij nog mede[...]deeld, dat alleen van de na 17 Juni 1946 verkregen en geli[...]deerde waarden 60% op het bestelquotum zal worden bijgesch[...]ven.

De wnd. Secretaris.

Ph. J. Evertsz.

NEDERLANDSE HULP-ACTIE VIA HET VATICAAN.

„Help iedereen, neem geen geld aan",

Wij lezen in „De Linie":
Verleden jaar onmiddellijk na de bevrijding van het Zuiden, is een van de priesters van het Bosse diocees „clandestien" op de meest avontuurlijke wijze naar Rome gereisd, waar hij in particuliere audiëntie werd toegelaten bij Zijne Heiligheid den Paus. Sindsdien bestaat in ons land de Nederlandse Vaticaan-Missie, in het leven geroepen door den Paus om allen die op welke wijze dan ook, slachtoffers van de oorlog zijn geworden, te helpen.

Wat is de „Vaticaan-missie"?

In „De Handgranaat", een pamflet dat ons te Amsterdam in handen viel, kon men lezen, dat als je maar rooms wilde worden in onze interneringskampen, de Vaticaan-Missie zorgde, dat je vrij kwam; gelukte het bekeringsproces niet, dan lieten ze je zitten.

Dit obscure krantje bracht velen op deze wijze voor het eerst in contact met de „Vaticaan-Missie". Daarom is het goed er iets meer over te weten. Wij zijn dus verleden Zondag naar Nijmegen getogen om uit de beste bron onze inlichtingen in te winnen bij den Directeur van dit stukje Vaticaan-stad in Nederland, Deze kennismaking heeft ons er van overtuigd, dat er hier sprake is van een bij uitstek zuiver caritaswerk, dat het evangelische ideaal van Christus zelf ongerept nastreeft... en dat niet alleen in Nederland, maar in bijna alle landen een machtige activiteit ontplooit.

Onder de oorlog ontstaan om de krijgsgevangenen te helpen, begon het na de bevrijding zich eerst voor goed uit te breiden. Toen immers groeiden allerlei tragische problemen, die dringend om een oplossing vroegen: met name ontstonden er noodtoestanden, waarin vaak niemand het waagde om te hulp te komen uit vrees voor „onzuiver" te worden gehouden, men denke bv. aan de duizenden gezinnen, die plotseling uiteengerukt werden wegens het feit, dat man of vrouw tot een vijandelijke natie behoorde, en aan die duizenden onschuldige gevangenen, die de schijn en de vermoedens tegen zich hadden. Hier kon alleen de liefde en de rechtvaardigheid — met terzijde stelling van alle kleinzielige haat- en wraakmotieven — een oplossing aandurven. Dire[...] Schellekens, het is bovenbe[...] man, die met den Paus sprak, [...]zekerde ons herhaaldelijk, d[...] Vader van alle mensen ui[...]kelijk wilde, dat iedereen [...] geholpen, katholiek en nie[...]tholiek dat men nooit geld [...] aannemen, dat het hier [...] maar ging om mensen in no[...] helpen.

Politieke delinq[...]

Het spreekt vanzelf, da[...]halve het bovengenoemde [...] opsporen van vermiste pers[...] al spoedig de internering[...]pen om biezondere aan[...]vroegen.

De Vaticaan-Missie is va[...] op dit gebied in ons land [...]dicale actie te ontplooien, [...] niet rusten, vóór hier iets [...] bereikt, dat haar tegenwoo[...] resultaten ver en ver overtr[...]

Iedere dag komen tallo[...]vallen aan de deur, die ni[...] „geval" worden behandeld e[...] meestal directe hulp maar in [...]geval troost, moed en vertro[...] krijgen. Iedereen wordt o[...]gen. Iedere brief wordt b[...]woord. Geld, dat dikwijls in[...]achtige sommen wordt aa[...]den, wordt steeds gewe[...] Met allerlei instanties zijn [...]durende onderhandelingen [...]de. Men bereikt veel, maar [...] wil — en zeer terecht — no[...] meer. Meer resultaten, mee[...]pathie en medewerking, o[...] de verantwoordelijke bestu[...]chamen.

Op Kerstdag 1945 heeft [...] heel de wereld toegesproke[...] deze woorden: „Wij zijn [...] verzekerd het streven van [...] weldenkende mensen te ve[...] wanneer wij deze wens ([...] houden terugkeer der kr[...]vangenen) ook uitstrekken [...] mannen en vrouwen en [...] politieke gedetineerden, die [...] blootgesteld zijn aan [...] kwellingen en aan wie me[...] hoogste slechts hun vroeg[...]litieke houding kan ver[...] maar geen misdadige wer[...]heid en geen schending der [...]ten...... Ja, wij menen dat [...] verlangde pacificatie en [...]dracht in en tussen de [...] geen beter begin kunnen [...] dan met de bevrijding; en [...] zover de orde dat vraagt [...] billijk en passend recht[...]

Het was Pius XII, die [...]sprak. Nu zal ieder weld[...]mens zeggen: Hadden wi[...] geluisterd! De redactie [...] Linie is niet van plan, e[...] als de Vaticaan-Missie [...] zaak, die de allereerste e[...] elementaire eis van het c[...]dom verdedigt, te laten [...] We zullen erop blijven [...]men, en ook over de Va[...] Missie is het laatste woo[...] niet gezegd.